

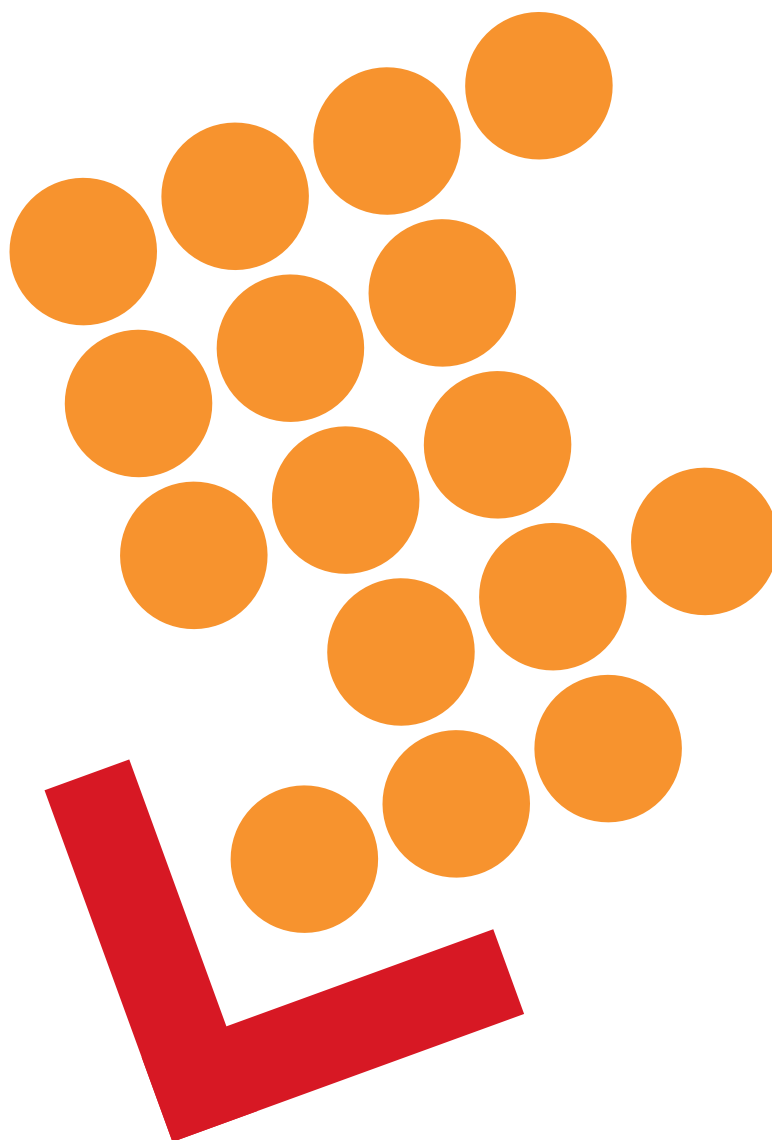
Redovisning av kontakterna med Fackets hjälptelefon sommaren 2006

En rapport skriven av

ÅSA NORDENSKIÖLD, PROJEKTLEDARE, INFORMATIONSENHETEN

MARKUS KRISTIANSSON, UNGDOMSSEKRETERARE, ORGANISATIONSENHETEN

ANNA FRANSSON, UTREDARE, NÄRINGSPOLITISKA ENHETEN

© Landsorganisationen i Sverige 2006

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: LO-Tryckeriet, Stockholm 2006

ISBN 91-566-2302-X

LO 06.11 1 500

Innehåll

Förord.....	4
Sammanfattning.....	4
Utvärdering.....	5
Vilka har använt tjänsten.....	6
Hur många ”sommarjobbare” finns det?.....	6
Åldersfördelning på dem som kontaktat Fackets hjälptelefon.....	7
Tjejer och killars kontakter med Fackets hjälptelefon.....	8
Kontakter från LO-distrikten.....	9
Kontakter med Fackets hjälptelefon fördelade på förbundsområden.....	10
De vanligaste problemen.....	11
Ämnesfördelning av kontakterna med Fackets hjälptelefon.....	12
De fem vanligaste frågorna år 2006.....	13
Förändring jämfört med tidigare år.....	14
Exempel på kontakter till hjälptelefonen 2006.....	15
Handels.....	15
Hotell- och restaurangfacket.....	15
Transport.....	16
Byggnads.....	16
IF Metall.....	16
Kommunal.....	16
Arbetsförmedlingen.....	17
Slutord.....	18

Förord

Denna rapport syftar till att utvärdera och sammanfatta kontakterna med "Fackets hjälptelefon" sommaren 2006.

För flertalet ungdomar är sommarjobbet en positiv första kontakt med arbetslivet. Men för alltför många unga är den här första erfarenheten tyvärr problematisk. Bristen på sommarjobb och den höga ungdomsarbetslösheten ökar konkurrensen och därmed utsattheten för de unga på arbetsmarknaden. De arbetstillfällen som finns är ofta på små arbetsplatser utan kollektivavtal. Att kunskaperna om ungdomars rättigheter dessutom är dålig gör dem extra utsatta för okunniga och oseriösa arbetsgivare.

Det är den slutsats som LO gör efter sammanställningen av de samtal och den e-post som inkommit till "Fackets hjälptelefon" sommaren 2006.

Sammanfattning

Omkring 5 500 vände sig till "Fackets hjälptelefon" för att få hjälp under sommaren 2006. Kontakterna skedde via telefon och e-post. 50 procent av dem som hörde av sig var under 18 år och drygt 80 procent var mellan 16 och 25 år. 60 procent av dem som hörde av sig var tjejer och 40 procent var killar.

50 procent av kontakterna kom från Stockholm, Västsverige eller Skåne. 56 procent av dem som kontaktade hjälptelefonen arbetade inom Handels och Hotell- och restaurangfackets områden. Nästan 17 procent av kontakterna kom från ungdomar som arbetade inom kommunal sektor.

Drygt 36 procent av frågorna handlade om lön. Det är den absolut vanligaste frågan. Det är viktigt att poängtera att lönen är den fråga ungdomarna inleder samtalet med. Det är den fråga som statistiken registrerar. Ofta leder samtalet vidare till andra och svårare frågor som därför inte registreras i statistiken. 8,5 procent av kontakterna handlade om arbetsrättsliga frågor. 6,5 procent av frågorna handlade om arbetstider. Övriga kontakter rör ett stort antal frågor. Det är många frågor om tips och stöd när det gäller regelverk eller andra mindre komplicerade saker. Men ungdomar ringde också och berättade om allvarliga missförhållanden.

Ett problemområde som på inget sätt är nytt, men som med möjligheten att höra av sig via e-post tagit ett rejält kliv in i ljuset, är sexuella trakasserier. Ett fyrtiotal ungdomar har hört av sig efter att ha blivit sexuellt trakasserade på jobbet.

Utvärdering

LO genomför varje sommar ett gediget arbete för att hjälpa och informera sommar-/extraarbetande ungdomar. Arbetet vilar på tre ben:

- **”Facket i sommarland”** där ungdomsrepresentanter från förbund och LO-distrikt över hela landet gör uppsökande verksamhet, direkt på ungdomsarbetsplatserna, för att informera och hjälpa till.
- **”Fackets hjälptelefon”**. I hjälptelefonen svarar unga fackligt aktiva på arbetsmarknadsfrågor från framförallt sommarjobbare men även från föräldrar och arbetsgivare. Dessutom finns det möjlighet att e-posta frågor både via Lunarstorm och LOs hemsida www.lo.se/ung. För att få hjälp behöver man inte vara medlem, tjänsten är gratis och man har rätt att vara anonym.
- Den så kallade **”ozo-kampanjen”** är en annonskampanj som stöder ”Facket i sommarland” och ”Fackets hjälptelefon” genom att informera om var ungdomarna ska vända sig när de behöver hjälp.

Det är viktigt att poängtera att detta är en kampanj i breda led. Ett stort arbete utförs direkt på fältet av LO-distrikten och av förbunden. Deras uppsökande arbete är parallellt med hjälptelefonen den viktigaste delen av informationssatsningen. LO-distrikten möter tusentals ungdomar varje sommar och antalet möten bara växer för varje år som går.

Fackets hjälptelefon är öppen året runt men har varit extrabemannad från den 2 maj till den 18 augusti, måndag till fredag mellan klockan 08–18. Unga representanter för Byggnads, Skogs- och träfacket, Handels och Kommunal har arbetat i hjälptelefonen under sommaren 2006.

Samtal och e-postmeddelanden som anses vara seriösa registreras som kontakter. För dem som arbetar med hjälptelefonen är statistikinsamlingen dock inte någon huvuduppgift. Exempelvis grupperas de inkommande frågorna efter det första problem som ungdomarna tar upp. Ofta har ungdomarna flera frågor. Det är till exempel vanligt att det första problem som tas upp är att lönen inte har utbetalats som överenskommit, därefter kanske det framkommer att det saknas anställningsbevis och först då kan det komma fram att jobbet sker svart. Men registreringen av kontakter möjliggör ändå en utvärdering av de samtal och e-postmeddelanden som har inkommit under sommaren. Det går bland annat att se vilka som använder servicen, vilka förbundsområden de skulle tillhöra och vilka problem som tas upp av dem som hör av sig.

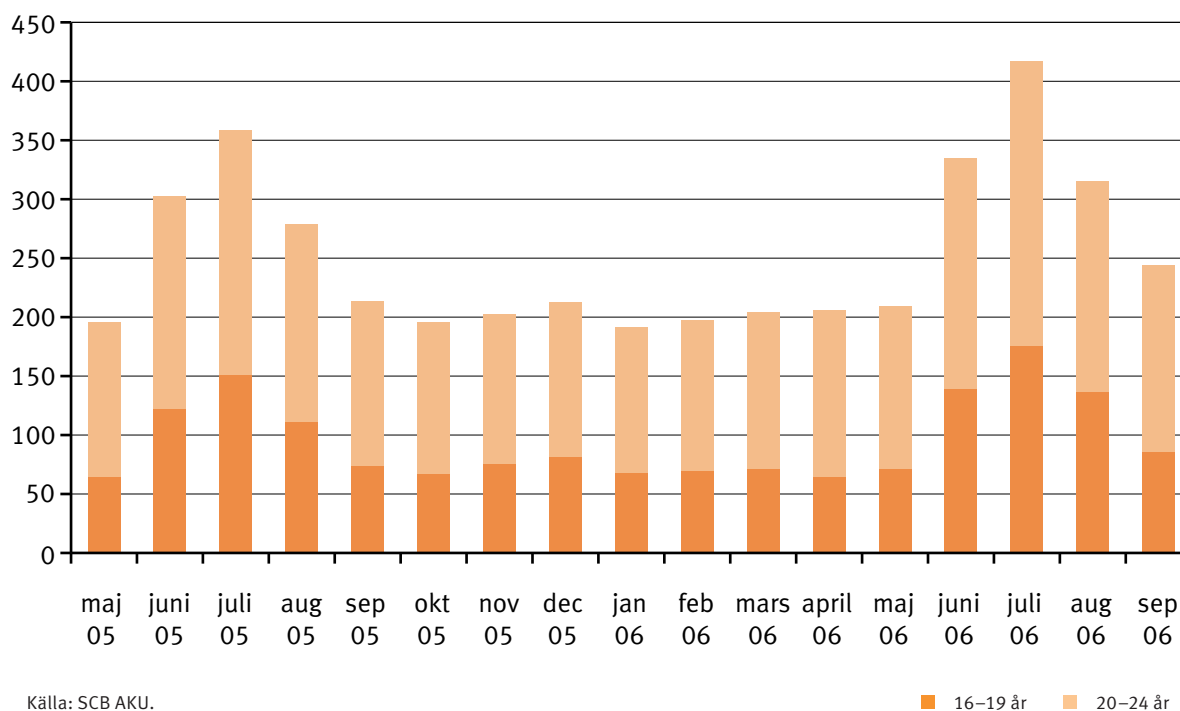
Vilka har använt tjänsten

Under perioden 2 maj–18 augusti 2006 har Fackets hjälptelefon haft **totalt 5 489 kontakter**, varav 1 819 per telefon och 3 670 via e-post. I förhållande till år 2005 har kontakterna via Internet ökat samtidigt som en tillbakagång har skett vad gäller kontakter via telefon. Detta är en tydlig trend även bland andra organisationers ”hjelptelefoner” för unga. Det handlar således idag mer om en hjälptjänst via Internet än en renodlad telefonservice.

Hur många ”sommarjobbare” finns det?

SCB för i sina så kallade arbetskraftsundersökningar (AKU) statistik över hur många som har tidsbegränsade anställningar. Undersökningen är en intervjuundersökning där ett slumpmässigt urval av befolkningen mellan 16 och 64 år får svara på hur deras arbetsmarknadssituation såg ut under en specifik mätvecka. För att räknas som sysselsatt krävs att man har utfört minst en timmes arbete. Det gör att även sommarjobbade ungdomar med korta anställningar och låg lön räknas som sysselsatta.

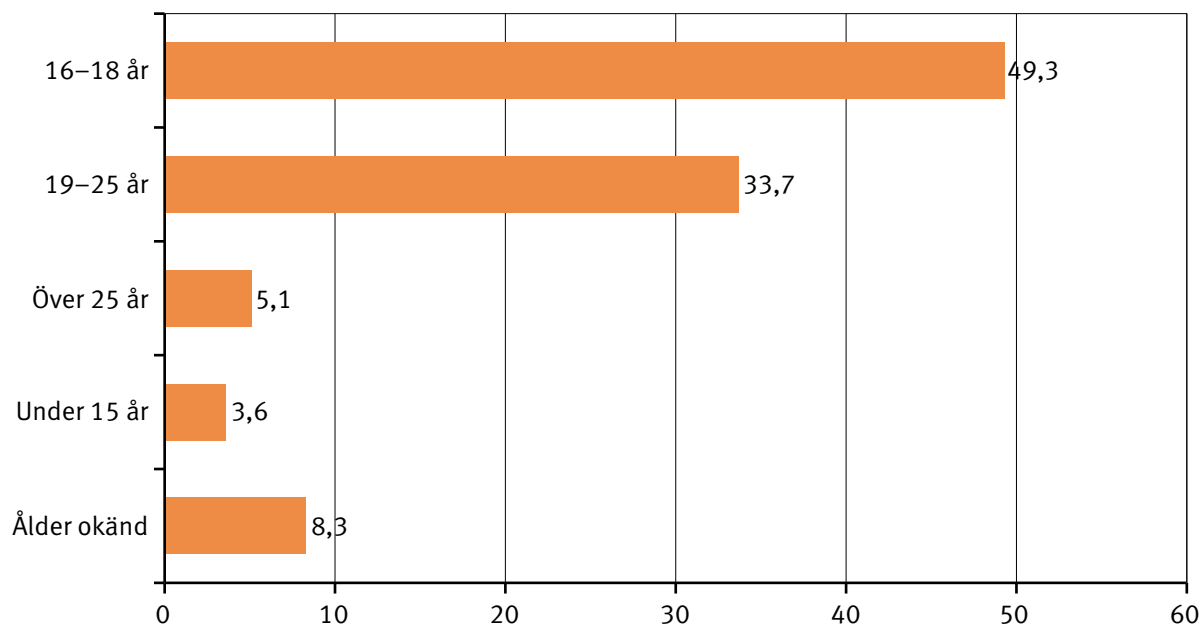
Tidsbegränsat anställda ungdomar, maj 2005–september 2006, 1 000-tal

Enligt SCB var det i juli år 2006 omkring 400 000 ungdomar mellan 16 och 24 år som var sysselsatta i tidsbegränsade anställningar. Det är tydligt att det är fler ungdomar som arbetar på tidsbegränsade anställningar under sommaren jämfört med övriga tiden på året. Tyvärr är det svårt att säga hur många sommararbetande ungdomar det finns eftersom en stor del av dem som normalt arbetar på tidsbegränsade anställningar antagligen har semester någon gång just under de månader som är aktuella. Men en försiktig gissning blir att det är cirka 200 000 i åldrarna 16–24 år som sommarjobbar i juli månad.

Åldersfördelning på dem som kontaktat Fackets hjälptelefon

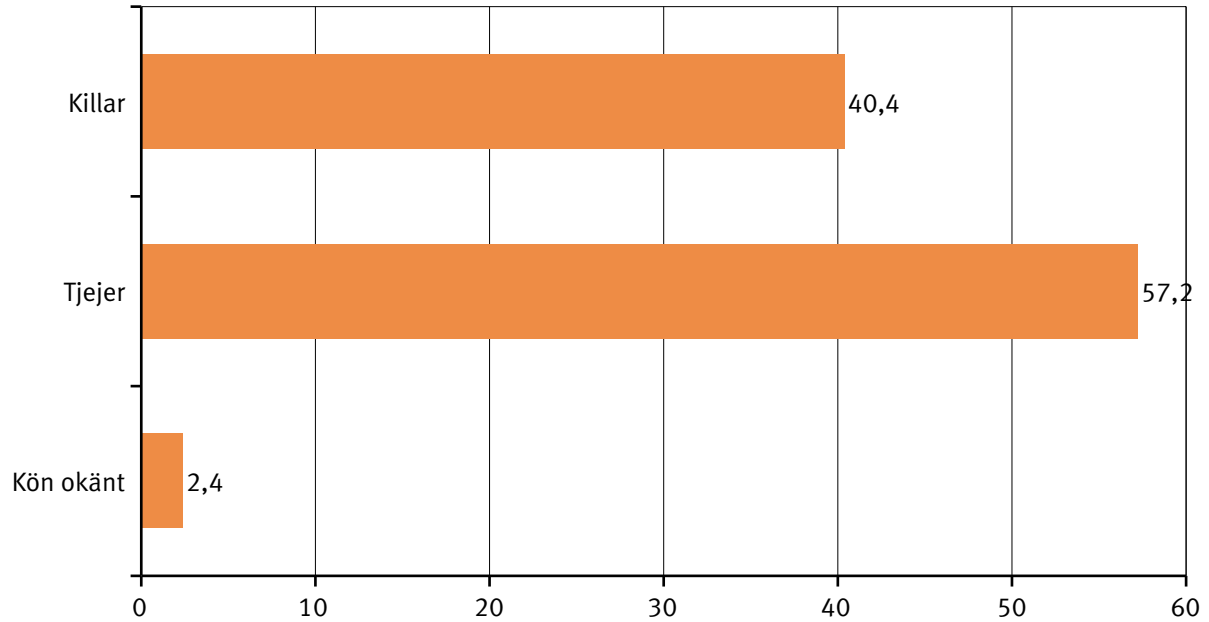
Åldersfördelning på dem som kontaktat Fackets hjälptelefon, andel i %

LOs målgrupp har hittills varit 16–20 år. Det är mest yngre som hör av sig med problem och frågor. Hälften av dem som hör av sig är under 18 år men hela 83 procent av kontakterna tas av personer som är mellan 16 och 25 år. Liksom tidigare år är det betydligt större andel tjejer än killar som tar kontakt med hjälptelefonen.

Tjejer och killars kontakter med Fackets hjälptelefon

Tjejer och killars kontakter Fackets hjälptelefon, andel i %

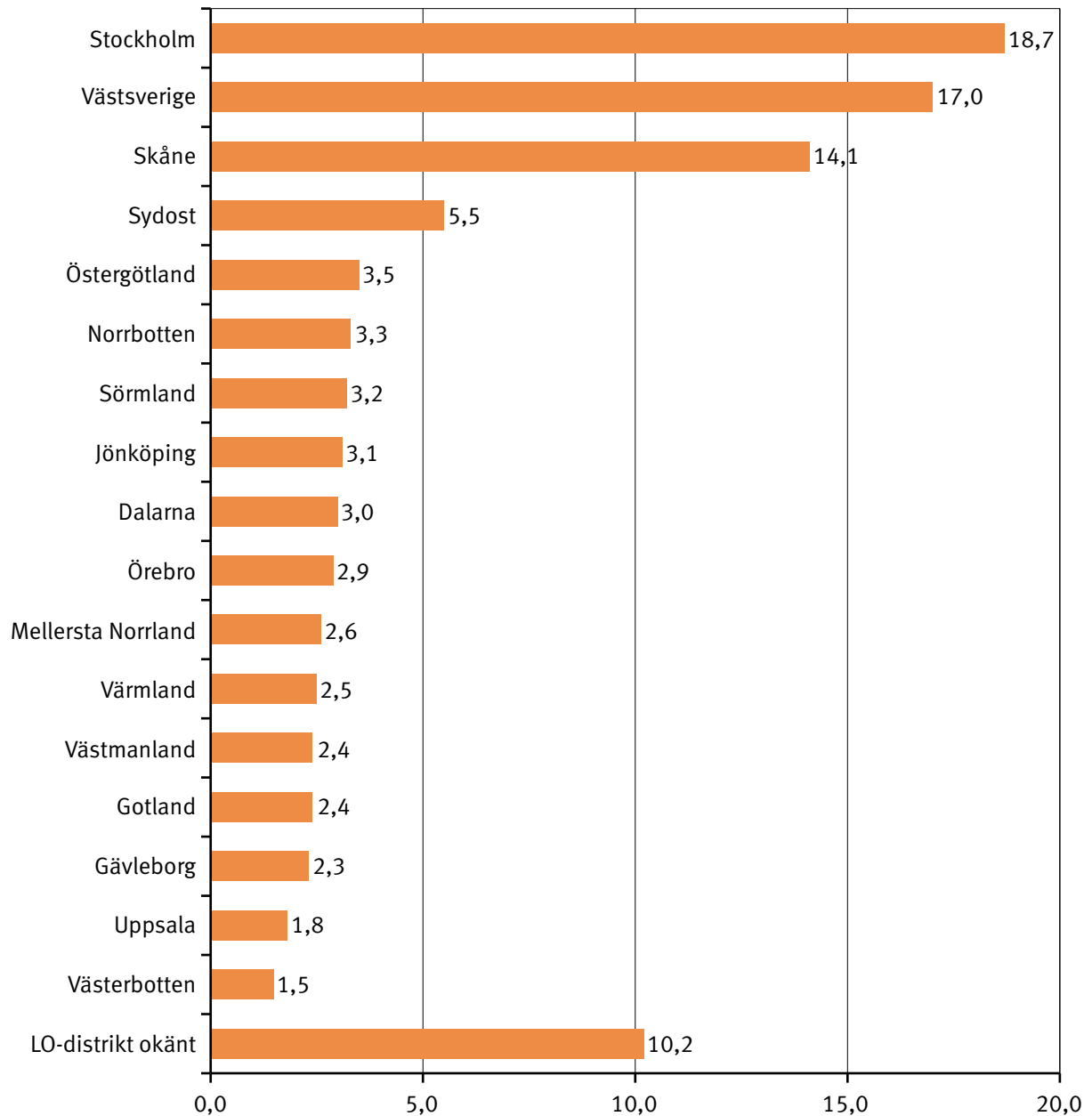

Att fler tjejer än killar kontakter hjälptelefonen kan hänga ihop med att många tjejer jobbar på arbetsplatser inom Handels, Hotell- och restaurangfackets och Kommunals områden. Där är arbetsplatserna många gånger små och saknar både facklig närvaro och kollektivavtal. Killar jobbar oftare inom industri- och byggsektorn där det oftast finns både kollektivavtal och en facklig organisation på arbetsplatsen.

Kontakter från LO-distrikten

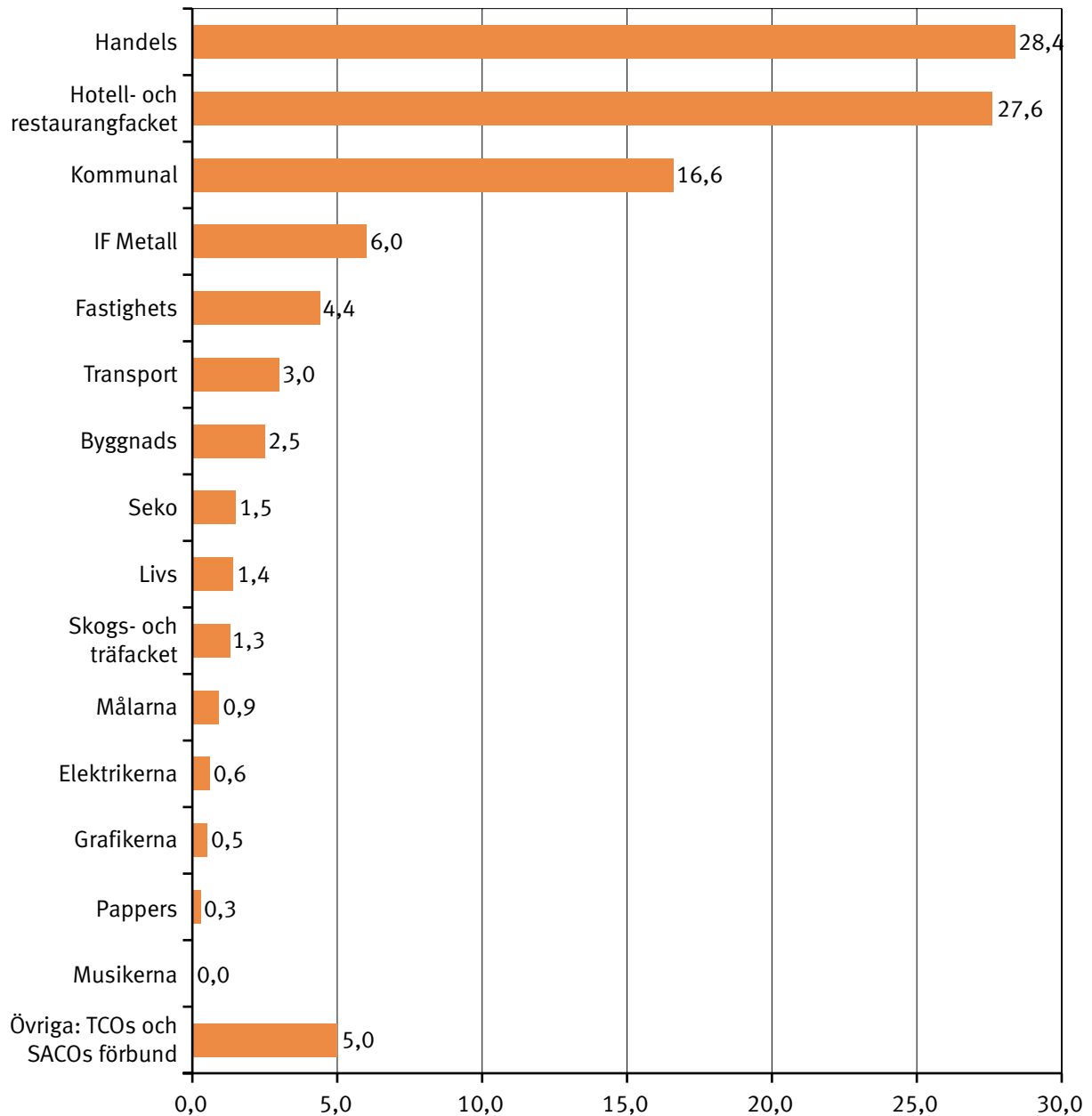
Kontakter uppdelade efter LO-distrikten, %

Stockholm, Västsverige och Skåne står för tillsammans närmare 50 procent av kontakterna. Sydost på fjärde plats sticker också ut något. Det är här Öland ligger, vilket innebär många sommararbetande ungdomar. I övrigt ligger kontakterna på omkring ett eller två hundra kontakter per distrikt. I ett relativt stort antal kontakter (drygt 10 procent) är det okänt vilket LO-distrikt som är aktuellt

Kontakter med Fackets hjälptelefon fördelade på LO-förbundens områden

Kontakter uppdelade efter förbund, %

Sommarjobbare som hör till Handels och Hotell- och restaurangfackets områden har flest kontakter med 56 procent tillsammans. Handels, Hotell- och restaurangfacket samt Kommunal står tillsammans för 73 procent av kontakterna. IF Metall står för 6 procent av kontakterna med hjälptelefonen och Fastighets för knappt 4,5 procent.

Tyvärr är det svårt att säga hur många sommarjobbare det finns inom de olika förbundens sektorer, så det går inte att säga något säkert om något yrkesområde är överrepresenterat eller inte.

De vanligaste problemen

De vanligaste problemområden som syns efter bearbetning av frågorna till Fackets hjälp-telefon under sommaren 2006 gäller löner, anställningsbevis, semesterersättning och arbetstidsregler. Det ungdomar anser att de har absolut störst svårigheter med är att de får fel lön. Ungdomar råkar också ut för att de får sin lön i svarta pengar. Ofta uppmärksammar ungdomarna detta först i samband med löneutbetalningen. Utöver att de arbetar utan någon som helst försäkring när de jobbar svart så dras de ovetandes in i olaglig verksamhet mot sin vilja.

I tabellen på nästa sida grupperas kontakterna efter en rad olika ämnesområden. Av tabellen framgår att det absolut vanligaste problemet gäller lönen. Ett stort antal av dessa områden gäller frågor där ungdomarna kan få svar om bland annat arbetsrätt, semesterersättning och hur det här med OB-ersättningen egentligen fungerar. Ganska många har hört av sig med frågor om uppsägningar. Det kan handla både om hur man säger upp sig på ett korrekt sätt men också om personer som har blivit uppsagda och har frågor om det.

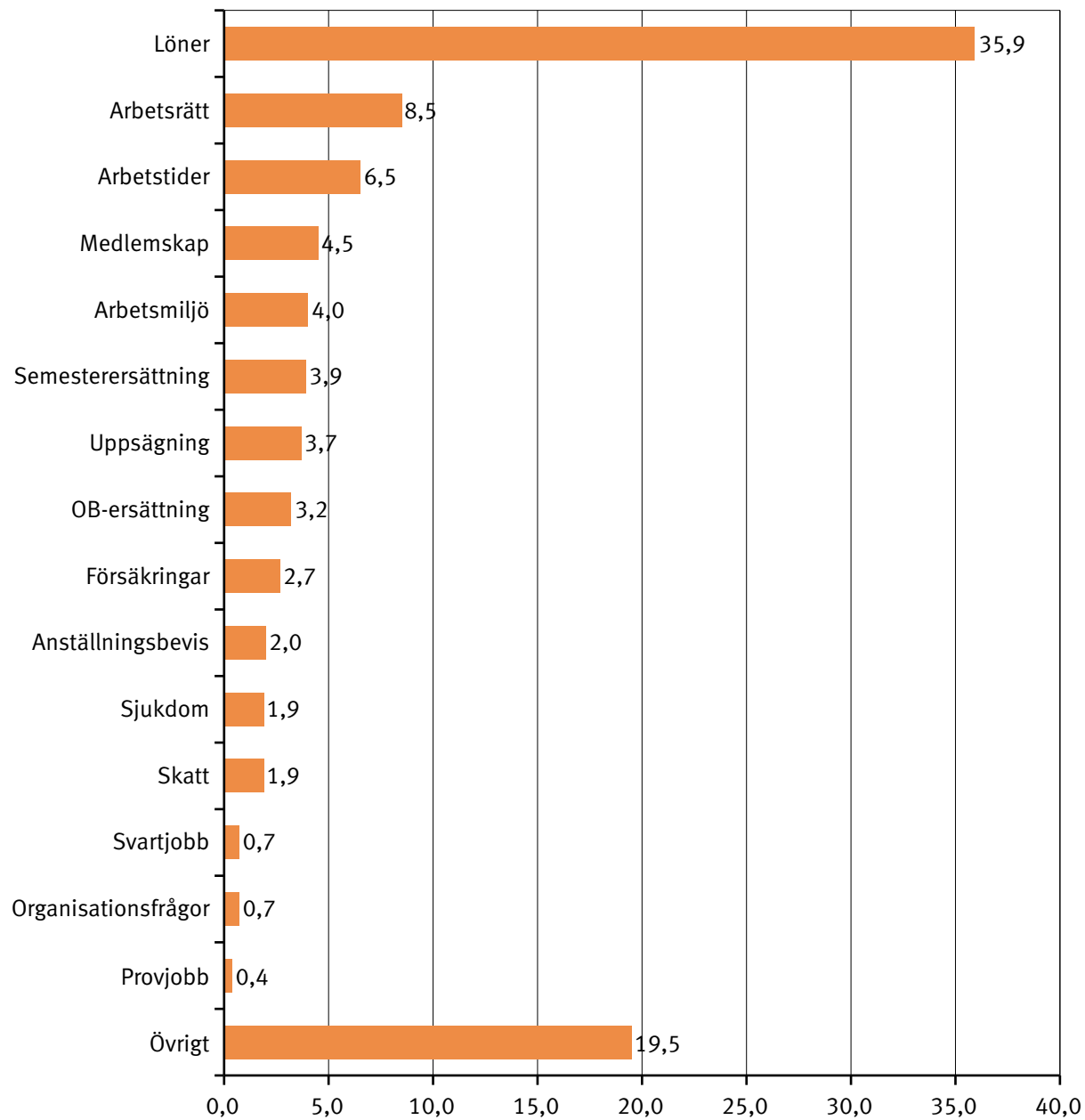
Relativt många funderar på och frågar om medlemskap i facket. En annan fråga som många tar upp är arbetsmiljön.

Antalet kontakter som gäller svartjobb och provjobb, varav en del handlar om ungdomar som tvingas provjobba utan ersättning, är i statistiken i jämförelse med de vanligaste frågorna mycket få. De som arbetar ute i distrikten vittnar dock om att provjobb utan lön och svartjobb är både vanligt förekommande och stora problem. En förklaring till att siffrorna är så pass låga är att det är få som tar upp dessa problem i sin första fråga till hjälp-telefonen. Istället är den fråga man egentligen ringer för att fråga om ofta lönen eller semesterersättningen och först efter en stund framkommer det att det inte har gått rätt till när det gäller provjobb eller att det handlar om svartjobb. Den här typen av ärenden syns tydligare ju fler e-postkontakter som kommer in. När man är säker på att man är anonym vågar man tala både om svartjobb och om trakasserier.

Så många som 1 000 kontakter, eller nästan 20 procent går inte att gruppera under de ämnen som finns eller hamnar under fler områden.

Ämnesfördelning av kontakterna med Facketts hjälptelefon

Kontakter uppdelade efter ämne, %

De fem vanligaste frågorna år 2006

1. Jag har fått sommarjobb.
Vilken lön ska jag ha?
2. Jag har fått min första lön men jag har inte fått någon semesterersättning.
Varför inte det?
3. Arbetsgivaren vill säga upp mig/ge mig en sämre lön än han lovat/inte betala någon semesterersättning. Nej, min arbetsgivare har inte velat ge mig något anställningsbevis.
Vad kan jag göra?
4. Jag har en tim/behovsanställning på heltid/deltid men arbetsgivaren begär att jag ska jobba hela tiden. När jag vill vara ledig säger han att jag lika gärna kan sluta så att han kan ta in någon annan.
Vad gör jag?
5. Jag har varit sjukskriven några dagar och arbetsgivaren vill inte betala sjukersättning fast jag har rätt till det. Han kräver dessutom läkarintyg från första dagen fast jag inte har varit borta tidigare.
Kan han göra så?

Den vanligaste frågan handlar om hjälp med att kräva rätt lön för arbetet. Här kan ungdomarna som arbetar i hjälptelefonen ge raka besked om arbetsplatsen har kollektivavtal. Om arbetsplatsen inte har kollektivavtal hänvisas man till den fackliga avdelning som man skulle tillhöra lokalt. Avdelningen övertar och driver frågan vidare.

Den näst vanligaste frågan rör också lönen, men handlar om semesterersättningen. Reglerna om hur semesterersättning betalas ut är komplicerade och det är inte underligt att många hör av sig med frågor om detta. Förenklat är semesterersättningen minst 12 procent av lönen. För fast anställda betalas semesterersättningen vanligtvis ut när den anställde tar semester. Men för den som har tidsbegränsad anställning och därför inte har någon ledighet under den tid anställningen varar kan semesterersättningen antingen betalas ut genom att 12 procent av den överenskomna lönen betalas ut extra vid varje löneutbetalning eller genom att hela semesterersättningen betalas ut som en klumpsumma då anställningstiden är slut.

Ett anställningsbevis hade för många av kontakterna varit skillnaden mellan total rättslöshet och en chans att få hjälp. När det finns ett anställningsbevis med rätt uppgifter undviks flertalet problem och missförstånd. De uppgifter som ska finnas på ett anställningsbevis är: Arbetstagare och arbetsgivares namn, lön, var arbetsplatsen är belägen, arbetsuppgifter, ersättning för övertid och obekvämt arbetstid, om arbetsgivaren gör avdrag för kost och logi och semesterersättning. Anställningsbeviset är ett tydligt bevis för att man har ett avtal och inte jobbar svart.

En annan vanlig fråga handlar om arbetstidens förläggning. Vid tim- och behovsanställningar uppstår lätt oklarheter eftersom det inte finns någon överenskommen arbetstid. Arbetsgivaren utnyttjar timanställning som ett sätt att slippa betala övertidsersättning enligt avtal. Det finns dock en arbetstidslag som reglerar hur mycket man får arbeta och hur lång den så kallade dygnsvilan måste vara. För ungdomar är reglerna dessutom striktare än för vuxna.

Det är oroande att så många sommarjobbare hör av sig med fall där arbetsgivaren ifrågasätter sjukskrivning. Bland tillsvidareanställningar är ifrågasättanden av sjukskrivningar från arbetsgivarens sida ovanligt.

Utifrån det här materialet går det att säga att problem med oseriösa eller okunniga arbetsgivare förekommer. Men det går inte att säga exakt hur vanligt det är. För dem som träffar sommarjobbande ungdomar ute på arbetsplatser och på andra sätt kommer i kontakt med sommararbetande ungdomars verklighet är dock den samlade bilden att det är vanligt med problem med okunniga och oseriösa arbetsgivare. Att en ung människa får en positiv upplevelse av sitt första inträde på arbetsmarknaden borde ligga i allas intresse. Det blir än mer viktigt när det som tidigare var den första kontakten med arbetslivet, praon, försvinner från många kommuner.

Förändring jämfört med tidigare år

Ämnesfördelningen på frågorna har ändrats från att år 2005 nästan till 50 procent ha handlat om lön till att år 2006 endast vara 36 procent. I stället kan vi konstatera att de frågor som ökar mest bland sommararbetande ungdomar handlar om arbetsrätt och arbetsmiljö. Många upplever att de uppmanas av sina arbetsgivare att utföra arbetsuppgifter som de inte har rätt ålder eller kompetens för. Det är också fler frågor som klassificeras som "övriga" år 2006 jämfört med 2005.

Ett problem som är viktigt att uppmärksamma är att flera tjejer via e-post skriver om diskriminering, där också sexuella trakasserier ingår. Diskriminering och sexuella trakasserier är allvarliga problem som enligt de e-postmeddelanden som inkommit särskilt tycks beröra Hotell- och restaurangfackets men även Handels områden. Diskriminering och sexuella trakasserier finns inte särredovisade i siffrorna utan återfinns under rubriken arbetsmiljö i årets undersökning. LO anser dock att det är ett så stort problem att det till nästa års kampanj behövs en ordentlig särredovisning.

Frågor som gäller diskriminering och sexuella trakasserier är inget nytt fenomen på arbetsmarknaden för sommararbetande ungdomar. Men möjligheten att e-posta har gjort att de som är utsatta nu vågar höra av sig. Det är stor skillnad på att formulera ett skrivet brev i lugn och ro och där man vet att man är garanterat anonym jämfört med att ta upp ett så pass svårt ämne på telefon.

Vi ser det som en verkligt positiv sak att de som blir utsatta för kränkningar känner att det är meningsfullt att höra av sig till fackets hjälptelefon. Men det innebär också ett ansvar för facket att möta upp och stötta på bästa sätt.

Exempel på kontakter till hjälptelefonen 2006

Här redovisas utdrag från kontakter med hjälptelefonen.

Handels

Tjej, 19 år, jobbade i en videobutik. Under värmeböljan i juli var hon tvungen att ha baddörren öppen då ventilation saknades i lokalen. I utrymmet bakom kassan förvarades handkassan. I samband med att hon registrerade en uthyrning smög någon in genom den öppna dörren och stal handkassan på ett antal tusen kronor samt en del andra inventarier. Arbetsgivaren har krävt att hon betalar för det som stulits. Kollektivavtal saknades.

Tjej, 23 år, har varit provanställd under sex månader i optikerbutik sedan mars år 2006. Hon blev uppsagd då hon bad om ett skriftligt anställningsbevis. De anställda fick inte ansluta sig till facket för arbetsgivaren. Inga regler följdes vad gällde löner och ersättningar. Hon ansågs till exempel ha fått för mycket övertid enligt arbetsgivaren, som då kvittade det mot hennes semester. Kollektivavtal saknas.

Kille jobbade i butik, gjorde felslag i kassan vilket innebar en brist på drygt 2 000 kronor. Arbetsgivaren drog hela beloppet på lön utan att informera den anställde samt sade upp honom med omedelbar verkan. Han saknade anställningsbevis.

En minderårig tjej kontaktade oss och var orolig för att hon hade jobbat svart. Först när lönen skulle betalas insåg hon att hon arbetade svart och att hela verksamheten sköttes svart. Hon kontaktade oss delvis för att hon var rädd för att bli straffad då hon insåg att det är olagligt att jobba svart, men också att hon var upprörd över arbetsgivaren och hans svarta affärer. Informationen från henne fördes vidare på lämpliga kanaler.

Hotell- och restaurangfacket

Tjej, 19 år, jobbade i restaurangkök och tvingades att arbeta 16 dagar i följd, 10 och 16 timmar per dygn i 35-gradig värme. Hon fick ingen OB-ersättning för detta och arbetsgivaren vägrade dessutom att skriva ett anställningsbevis. Hon slutade självmant och fick då ingen semestersättning på slutlönen. Kollektivavtal saknades.

Tre tjejer, mellan 16 och 17 år, anställdes i ett gatukök. De tvingades att jobba till 23 på kvällarna trots att de var minderåriga. De fick bara betalt under kioskens öppettider men fick städa och förarbeta utan lön. De vägrades anställningsbevis. Pappan till en av tjejerna hotades av ägaren när han krävde OB-tillägg och anställningsbevis. Pappan har för avsikt att polisanmäla arbetsgivaren för detta. Kollektivavtal saknades.

Transport

Tjej fick sommarjobb på bensinstation. Skadade sig i jobbet och blev sjukskriven. Trots giltigt anställningsbevis och rätt till sjukförsäkring vägrade arbetsgivaren betala ersättning för de första två veckorna samt meddelade henne att hon inte behövde komma tillbaka efter sjukskrivningen då man inte ansåg sig ha någon nytta av henne. Kollektivavtal fanns.

Kille, cirka 17 år, jobbade med grovsanering och därmed giftiga ämnen. Han e-postade och var orolig. Transport kontaktades på orten och killen uppmanades att ta hjälp från dem vilket också skedde.

Byggnads

Kille, 21 år, blev erbjuden jobb på mindre byggföretag. Arbetsgivaren tyckte inte att det behövdes något anställningsbevis. Killen fick ut lönen direkt i handen varje fredag. Han ville ha lönebesked men vägrades. Arbetsgivaren meddelade att han inte behövde komma tillbaka och förnekade vid kontakter med fack och myndigheter att killen varit anställd.

IF Metall

Kille, 16 år, jobbade vid stansmaskin utan utbildning. Kontaktade Hjälptelefonen och undrade om han fick det. IF Metall på orten kontaktades och sattes i förbindelse med killen.

Kommunal

Två tjejer, 17 och 18 år, anställdes i ett privatstall. De lovades en lön på 80 kronor i timmen för att sköta hästarna måndag till fredag på dagtid. När första lönen kom fick de 40 kronor i timmen var. Arbetsgivaren hävdade att de borde ha förstått att lönen gällde själva jobbet och inte tjejerna separat. Semestersättning var inkluderad enligt arbetsgivaren. Jobbet tog ibland 10–12 timmar per dag istället för de utlovade max 8 timmarna och arbetsgivaren erbjöd dem då möjlighet att kostnadsfritt rida på kvällstid i stället för OB-ersättning. Anställningsbevis saknades då arbetsgivaren vägrade att skriva ett sådant.

Kommun anställde ett stort antal ungdomar för att bemanna ett vandrarhem under sommaren. Bröt mot arbetstidslagen och arbetsmiljölagen avseende minderåriga i flera fall samt lät minderåriga ensamma ansvara för såväl reception som kassa. Enligt uppgift bytte man själv med kompisar vid förhinder, vilka saknade giltiga anställningsbevis och introduktion i arbetsuppgifterna.

Tjej, 17 år, fick arbete i kommunal hemtjänst, beordrades av sin arbetsledare att jobba på schema. Schemat bröt i flera avseende mot gällande lagstiftning vad gäller arbetsmiljölagen och arbetstidslagen för minderåriga. Dessutom bröt man mot kollektivavtalets minimilönenivå. Kollektivavtal fanns.

Tjej ringde och berättade att hon blivit erbjuden jobb som jordgubbsförsäljare utanför ett köpcentrum. Hon var 18 år och lönen var 40 kronor i timmen. Anställningsbeviset

var ofullständigt, hon kunde få arbeta upp till 12 timmar per dag utan rast. Svinn i kassan drogs från lön. Arbetsgivaren kontrollerade henne flera gången om dagen. Flera andra hörde av sig om samma arbetsgivare och det ledde till att Handels berörda avdelningar kopplades in. En av de anställda gick slutligen ut i media vilket resulterade i att det hela fick riksmedialt genomslag.

Arbetsförmedlingen

Tjej, cirka 20 år, blev, för att få fortsatt ersättning, tvingad att godkänna att hon registrerades som arbetshandikappad. Hon skulle då få jobb på Samhall. Om hon inte godkände detta skulle hon bli utan ersättning. LO-distriktet på orten hjälpte henne att få registreringen granskad och att få en ny handläggare.

Slutord

För få sommarjobb, hög ungdomsarbetslöshet, små arbetsplatser utan kollektivavtal samt dåliga kunskaper om ungdomars rättigheter ger ökat utrymme för oseriösa arbetsgivare. Ungdomar spelas ut mot varandra och det uppstår lätt situationer där regler och avtal sätts ur spel. Detta märks tydligt i vår uppsökande verksamhet "Facket i sommarland" och hos "Fackets hjälptelefon". Varje år ökar antalet ungdomar som får hjälp.

Här intar facket en mycket viktig och ansvarsfull roll när:

- Unga representanter från förbund och LO-distrikt över hela landet söker upp de unga direkt på arbetsplatsen i "Facket i sommarland".
- "Fackets hjälptelefon" är extrabemannad med unga människor som svarar hela sommaren.
- Facket är lättillgängligt, på de ungas arena, på nätet.
- Man får hjälp innan man blivit medlem.
- Det är fullkomligt självklart att man får vara anonym.
- Det är helt gratis.

LO är dessutom kontinuerligt ute på högstadiet/gymnasiet och informerar om vad unga ska tänka på inför och under sommar-/extrajobbet. Vi hoppas att på detta sätt kunna förebygga en del av de problem som kan uppstå. För alla de som trots allt stöter på bekymmer eller har frågor informerar vi om hjälptelefonen och om UNG-sidan (www.lo.se/ung). Där kan ungdomar få hjälp den dag de behöver det. Det ska vara roligt och tryggt att jobba.

Åsa Nordenskiöld, projektledare, LOs informationsenhet
Markus Kristiansson, ungdomssekreterare, LOs organisationsenhet

Rapporten kan hämtas som pdf-dokument på LOs hemsida eller
beställas från LO-distribution:
lo@strombergdistribution.se
Telefax: 026-24 90 10

November 2006
ISBN 91-566-2302-x
www.lo.se